

Vantaan vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2024

Vantaan kaupunki

Kaupunkikulttuurin Toimiala

PL 1620, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Silkkitehtaan­tie 5c

01300 Vantaa

Vammaisneuvosto@vantaa.fi

www.vantaa.fi/vammaisneuvosto

Puhelin 040 141 8164

Sisällys

1 Vammaisneuvostotoiminnan lakisääteisyys.....	3
2 Vantaan vammaisneuvosto	4
Toimikausi 2023–2025.....	5
3 Vammaisneuvoston toiminnan painopisteet vuonna 2024	6
3.1 Yhteistyö hyvinvointialueen ja Kaupungin välillä	7
3.2 VIESTINNÄN kehittäminen	8
3.3 Esteettömyyden edistäminen.....	9
3.4 KAUPUNKITASOINEN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	10
3.5 MUU YHTEISTYÖ JA TOIMINTA.....	11

1 VAMMAISNEUVOSTOTOIMINNAN LAKISÄÄTEISYYS

Kuntalain 28 § mukaan kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on kuntalain mukaan huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvostolle on kuntalain 28 § mukaan annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

2 VANTAAN VAMMAISNEUVOSTO

Vantaan vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella toimivien vammaisjärjestöjen, vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa yhteistyöelin. Vammaisneuvoston tavoitteena on edistää vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta muiden kuntalaisten kanssa sekä edistää Vantaan kaupungin esteettömyyttä.

Vammaisneuvosto korostaa toiminnassaan ennaltaehkäisevää toimintaa. Vammaisneuvoston tehtävänä on...

- a) Seurata ja edistää vammaisille henkilöille tarkoitettujen palvelujen kehittämistä, esteettömyyttä ja saavutettavuutta
- b) Seurata ja edistää kaupungin päätöksentekoa vammaisten henkilöiden näkökulmasta sekä edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kaupungin sekä tulevan hyvinvointialueen päätöksentekoon
- c) Edistää vammaisten henkilöiden tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin, kuten esimerkiksi koulutukseen, työelämään ja kulttuuri- ja harrastustoimintaan
- d) Tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja vammaisia henkilöitä koskevissa asioissa sekä huolehtia käsittelemiensä asioiden tiedottamisesta.
- e) Seurata ja edistää YK:n vammaissopimuksen toteutumista Vantaalla.

TOIMIKAUSI 2023–2025

Vantaan vammaisneuvoston jäsenet valitaan vammaisneuvoston ja potilas- ja vammaisjärjestöjen vaalikokouksessa joka toinen vuosi. Vaalikokouksen tuloksen vahvistaa aina kaupunginhallitus kokouksessaan.

Vantaan kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.8.2023 (24 §) asettanut vammaisneuvoston toimikaudelle 2023–2025.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 32§:n mukainen vammaisneuvosto on käynnistänyt toimintansa syksyn 2022 aikana. Hyvinvointialueen vammaisneuvostossa on edustettuna kuusi (6) Vantaan vammaisneuvoston edustajaa. Toimikauden aikana on erittäin tärkeää kehittää yhteistyötä hyvinvointialueen vammaisneuvoston kanssa.

Toimintavuoden 2024 aikana päätöksentekoon etenee myös kaupungin vammaispoliittinen ohjelma, joka on osa kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä.

Vuonna 2024 vietetään Vantaan 50 juhlavuotta ja vammaisneuvosto osallistuu juhlavuoteen.

3 VAMMAISNEUVOSTON TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2024

Toimintavuoden 2024 aikana vammaisneuvoston tavoitteena on kehittää vammaisneuvoston viestintää, vaikuttavuutta ja yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vammaisneuvoston kanssa.

Vammaisneuvoston rakennustyöryhmä kokoontuu tarvittaessa ja laatii vammaisneuvostolta Lupapiste.fi -palvelussa pyydetyt lausunnot Vantaan rakennushankkeista. Vantaan vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että uudis- ja korjausrakentamisen vaiheissa huomioidaan esteettömyys sekä saavutettavuus. Vammaisneuvoston yhtenä tavoitteena on se, että vanha kiinteistökanta peruskorjattaisiin esteettömiksi.

Vantaan Vammaisneuvosto pyrkii kaikin tavoin edistämään YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen toteutumista Vantaalla. Tähän liittyen vammaisneuvosto seuraa vammaispoliittisen ohjelman päätöksenteon prosessia ja jalkauttamista. Vammaisneuvosto myös seuraa omalta osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä.

Uuden vammaispalvelulain voimaantuloa on siirretty, jotta lain soveltamisalaa on mahdollista tarkentaa erikseen annettavalla esityksellä ennen lain voimaantuloa. Laki tulee voimaan 1.1.2025. Uusi vammaispalvelulaki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Kehitysvammalakiin jää vain itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja perusoikeuksien rajoittamista sekä tahdosta riippumatonta erityishuoltoa koskevat säännökset. Vammaisneuvosto seuraa uuden vammaispalvelulain valmistelua ja sen mahdollisia vaikutuksia kuntatasolle.

Valtakunnallinen vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta on päättänyt keskittyä toiminnassaan ainoastaan YK:n vammaisten henkilöiden sopimuksen kansalliseen seurantaan ja raportointiin. Vammaisneuvostojen tuki on siirtynyt valtiovarainministeriön Avoimen hallinnon -toiminnalle. Vammaisneuvosto seuraa sitä, miten kuntien vammaisneuvostojen tuki jatkossa valtionhallinnossa kehittyy. Yhteistyötä tehdään erityisesti muiden pääkaupunkiseudun sekä Keravan vammaisneuvostojen kanssa.

3.1 YHTEISTYÖ HYVINVOINTIALUEEN JA KAUPUNGIN VÄLILLÄ

Hyvinvointialueen käynnistymisen myötä haasteeksi voi nousta tiedon kulkeminen kahden vammaisneuvoston välillä (kaupunki ja hyvinvointialue), koska vammaisneuvoston kohderyhmään kuuluvien ihmisten sosiaali- ja terveyspalveluita ei tulla enää käsittelemään kaupungin neuvostoissa päällekkäisyyksien vuoksi. Muutoksen myötä vammaisneuvoston vastuulla on edistää yhteistyötä hyvinvointialueen ja kaupungin välillä.

vammaisneuvoston tavoitteena on...

- a) edistää yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä
- b) seurata hyvinvointialueen päätöksentekoa
- c) kehittää osallisuuden muotoja, jotta vammaisneuvoston kohderyhmään kuuluviin ihmisten ääni tulee kuuluviin hyvinvointialueen päätöksenteossa.
- d) määritellä Vantaan vammaisneuvostolle omat tavoitteet hyvinvointialueen toimintaa koskien

3.2 VIESTINNÄN KEHITTÄMINEN

Vammaisneuvoston toimintavuonna 2024 tavoitteena on vaikuttaa siihen, että kaupunkitasoisesti viestintä tulisi saavutettavammaksi. Tavoitteena on myös parantaa vammaisneuvoston omaa sisäistä ja ulkoista viestintää, jotta vammaisneuvoston toiminta olisi tutumpaa vantaalaisille vammaisille henkilöille, heidän omaisilleen, heidän kanssansa työskenteleville sekä potilas- ja vammaisjärjestöille.

Vammaisneuvoston tavoitteena on...

- a) Parantaa omaa viestintäänsä sisäisesti ja ulkoisesti seuraavan kappaleen mukaisesti
- b) Edistää kaupunkitasolla saavutettavampaa viestintää

3.3 VIESTINTÄ- JA VAIKUTTAMISSUUNNITELMA VUODELLE 2024

Vammaisneuvosto järjestää tai osallistuu seuraavien tapahtumien järjestämiseen vuonna 2024.

- Järjestämme yhteistyötapaamisen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä Keravan vammaisneuvoston kanssa.
- Järjestämme vammaisneuvoston oman työseminaarin, jossa teemana on vammaisneuvoston vaikuttamistyön parantaminen ja konkreettisten vaikuttamistavoitteiden laatiminen.
- Osallistumme vammaisneuvostona kaupungin juhlavuoteen järjestämällä yhdessä potilas- ja vammaisjärjestöjen kanssa tapahtuman esimerkiksi kansainvälisen vammaisten päivän läheisyydessä 3.12.2024.
- Lisäämme ajankohtaisiin asioihin liittyen viestintää potilas- ja vammaisjärjestöille Vantaalla vammaisneuvoston kokoustiedotteen avulla.
- Osallistumme Vantaan Järjestöringin järjestämille hyvinvointimessuille marraskuussa 2024 yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa.

3.4 ESTEETTÖMYYDEN EDISTÄMINEN

Vammaisneuvoston rakennustyöryhmän tehtävänä on antaa esteettömyyslausuntoja suunnitteilla olevista korjaus- ja uudisrakennuskohteista. Vammaisneuvosto edistää vanhemman rakennuskannan esteettömyyteen liittyvien parannusten tekemistä.

Vammaisneuvosto on myös mukana laajasti kehittämässä kaupunkiympäristön ja liikkumisen esteettömyyttä.

Vammaisneuvoston tavoitteena on...

- a) edistää esteettömyyslausunnoissaan laajasti esteettömyyttä rakennushankkeissa, esimerkiksi äänimajakoiden, induktiosilmukoiden sekä opasteiden parempaa resurssointia. Huomioidaan näissä myös neuropsykiatriset haasteet omaavat henkilöt.
- b) toteuttaa mahdollisuuksiensa mukaan haluamiinsa rakennuskohteisiin esteettömyyskartoituksia
- c) osallistua kaupunkiympäristön esteettömyyteen liittyviin hankkeisiin

3.5 KAUPUNKITASOINEN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Sosiaali- ja terveystalvelujen siirtymisestä hyvinvointialueelle huolimatta kaupungin vastuulle jää hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Kunnalla on lakisääteinen tehtävä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä (perustuslaki 19 §, kuntalaki 1 §, terveydenhuoltolaki 12 §, sosiaalihuoltolaki 7 §). Hyvinvointityön lähtökohtana on toimintaympäristö- ja hyvinvointitieto sekä tämän tiedon hyödyntäminen päätöksenteossa. Terveystenhuoltolaki (12 §) velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä raportoimaan näitä valtuustolle vuosittain.

Vammaisneuvoston tavoitteena on...

- a) tuoda esille vammaisneuvoston kohderyhmään kuuluvien ihmisen näkökulma hyvinvoinnin ja terveyden kysymyksissä
- b) ottaa kantaa hyvinvointia ja terveyttä koskeviin asiakysymyksiin

3.6 MUU YHTEISTYÖ JA TOIMINTA

Vammaisneuvosto on toiminnassaan pitänyt tärkeänä tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötahoja ovat esimerkiksi kaupungin eri toimialat, muut vammaisneuvostot sekä muut sidosryhmät. Muista vammaisneuvostoista tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat pääkaupunkiseudun vammaisneuvostot (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa) sekä kuuden suurimman kaupungin vammaisneuvostot (Helsinki, Espoo, Turku, Tampere, Oulu, Vantaa). Myös Keravan vammaisneuvoston kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää yhteisen hyvinvointialueen vuoksi.